

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH**

dr Edyta Bielak-Jomaa

Warszawa, 12-02-2019

ZSPU.023.38.2019.EKR

**Pani
Teresa Czerwińska
Minister Finansów**
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa
ePUAP /bx1qpt265q/skrytka

WYSTĄPIENIE

Na podstawie art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1000 z późn. zm.), zgodnie z którym Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych może kierować do właściwych organów wystąpienia o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo o wydanie lub zmianę aktów prawnych w sprawach dotyczących ochrony danych osobowych, zwracam się do Pani Minister o dokonanie stosownych zmian w ustawie z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1114 z późn. zm.), celem dostosowania aktualnych regulacji prawnych dotyczących pozyskiwania danych osobowych od finalnych nabywców węglowych do zasad wyrażonych w *rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)* (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.¹⁾).

Od 25 maja 2018 r. wszystkie akty prawa polskiego muszą być dostosowane do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), dalej „RODO”. Co za tym idzie – akty aktualnie

¹⁾Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2.

obowiązujące, a uchwalone przed rozpoczęciem obowiązywania w polskim porządku prawnym powinny zostać zbadane pod kątem ich zgodności z RODO. Takiej ocenie należy także poddać obowiązujące od 1 stycznia 2019 r. przepisy ustawy z dnia 6 grudnia 2008 roku o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1114 z późn. zm.), w tym jej art. 31a, które dotyczą pozyskiwania danych osobowych od finalnych nabywców węglowych.

Zgodnie z treścią uzasadnienia do projektu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy – Prawo celne (Dz. U. z 2018 poz. 1697), zasadniczym celem wprowadzenia wskazanych wyżej zmian było uproszczenie i ułatwienie prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie wyrobów akcyzowych przez zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorców. Jednakże z licznych sygnałów kierowanych do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych wynika, że wprowadzone uregulowania wywołują poważne wątpliwości co do ich zgodności z RODO, a przedsiębiorcy węglowi mają poważne problemy praktyczne związane z realizacją nałożonych przez nie obowiązków.

Projekt *ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym*, w wersji z 21 września 2017 r. oraz z 5 grudnia 2017 r., podlegał zaopiniowaniu przez organ ochrony danych osobowych, który też zgłosił do niego uwagi na piśmie (znak: DOLiS-023-457/17/MW). Jednakże projekt ten nie zawierał rozwiązań, których dotyczy niniejsze wystąpienie. Zawierała je kolejna wersja projektu ustawy z 26 lutego 2018 r., która nie została już przedstawiona do zaopiniowania organowi ochrony danych osobowych..

W konsekwencji, wprowadzając nowe uregulowania nie oceniono, czy nie dojdzie do nadmiarowego pozyskiwania danych, zwłaszcza pod kontem zasady „minimalizacji danych” wyrażonej w art. 5 ust. 1 lit. c RODO, zgodnie z którą, *dane osobowe muszą być adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane*. Ograniczenie do danych niezbędnych oznacza takie ukształtowanie zakresu przetwarzania danych, aby były przetwarzane tylko te dane, które są niezbędne do osiągnięcia zamierzonego celu przetwarzania tak, aby nie ingerować nadmiernie w sferę autonomii informacyjnej osoby fizycznej. Wskazane jest zatem, dokonanie analizy wskazanego przepisu, w odniesieniu do katalogu danych osobowych jaki jest niezbędny do realizacji zamierzonego celu.

Należy wskazać, że dotychczas, tj. do 31 grudnia 2018 r., podmiot węglowy sprzedający zwolnione od akcyzy wyroby węglowe na terytorium kraju na rzecz finalnych nabywców węglowych, obowiązany był do wystawienia dokumentu dostawy lub faktury oraz uzyskiwał potwierdzenie odbioru tych wyrobów od finalnego nabywcy w formie złożonego na dokumencie dostawy lub fakturze podpisu. Podmiot sprzedający zobligowany był do

sporządzenia kwartalnego zestawienia wystawionych dokumentów dostawy lub faktur i przekazania jednego egzemplarza właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po kwartale, którego dotyczyło zestawienie.

Od 1 stycznia 2019 r., na podstawie zmian w ustawie o podatku akcyzowym wynikających z wejścia w życie ustawy z 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy – Prawo celne (Dz. U. z 2018 poz. 1697), sprzedawca wyrobów węglowych, w celu zastosowania zwolnienia od podatku akcyzowego dla wyrobów węglowych wystawia fakturę albo sporządza listę finalnych nabywców węglowych uprawnionych do odbioru deputatu węglowego oraz uzyskując od finalnego nabywcy węglowego oświadczenie, że nabywane wyroby są przeznaczone do celów uprawniających do zwolnienia od akcyzy. Zgodnie z treścią art. 31a ust. 3c pkt 1 wskazanej ustawy *Oświadczenie, o którym mowa w ustępie 3 pkt. 1, zawiera: 1) w przypadku nabywcy będącego: a) osobą prawną, jednostką organizacyjną niemającą osobowości prawnej oraz osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą – nazwę, adres siedziby lub zamieszkania oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP), b) osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej – imię i nazwisko, adres zamieszkania, numer dowodu osobistego lub nazwę innego dokumentu stwierdzającego tożsamość oraz numer PESEL, jeżeli został nadany (...).*

Obecnie obowiązujące regulacje zawarte w ustawie o podatku akcyzowym (w zakresie pozyskiwania danych osobowych tj. imion i nazwisk oraz adresów zamieszkania osób fizycznych, numerów dowodów osobistych lub nazw i numerów innych dokumentów stwierdzających tożsamość oraz numerów PESEL od finalnego nabywcy węglowego) prowadzą do nadmiernej ingerencji w prywatność osób, których te dane dotyczą. Rozwiązanie takie w konsekwencji prowadzi do pozyskania szerokiego katalogu danych osobowych. Należy rozważyć, czy zastosowane w przepisach ustawy środki są niezbędne do osiągnięcia zamierzonego celu oraz czy celu tego nie da się osiągnąć w inny sposób, a jednocześnie uwzględniając zasady ochrony danych osobowych zgodnie z treścią art. 51 ust 2 Konstytucji RP (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) oraz zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. c RODO.

Zdaniem Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych wystarczające dla osiągnięcia celu jest pozyskiwanie na oświadczeniu takich danych jak **imię i nazwisko** oraz **miejsce odbioru** wyrobu węglowego uwierzytelnione czytelnym podpisem, przetwarzanie szerszego katalogu danych ponad wskazany wymaga uzasadnienia dla jakiego celu są zbierane.

Mając powyższe na uwadze, Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych występuje o podjęcie prac nad uchwaleniem stosownych przepisów prawa. Organ nadzorczy deklaruje jednocześnie udział w omawianym procesie, jako że stosownie do art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych, Prezes ma nie tylko prawo, ale i obowiązek opiniować projekty aktów prawnych jak również inicjować doskonalenie przepisów obecnie obowiązujących, dotyczących ochrony danych osobowych, celem stworzenia przepisów zapewniających odpowiedni poziom ochrony danych osobowych.

Uprzejmie proszę o ustosunkowanie się do wniosku, zgodnie z dyspozycją art. 52 ust. 3 ustawy o ochronie danych osobowych, z którego wynika, że podmiot, do którego zostało skierowane wystąpienie jest obowiązany ustosunkować się do tego wniosku na piśmie **w terminie 30 dni od daty jego otrzymania.**

Z wyrazami szacunku,

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych
dr Edyta Bielak-Jomaa

/ - podpisano elektronicznie/